

IAK-FORMULIER

Link: [Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving | Kenniscentrum voor beleid en regelgeving \(kcbr.nl\)](#).

1 Wat is de aanleiding?

Het wetsvoorstel tot wijziging van de Penitentiaire beginselenwet in verband met aanvullende maatregelen tegen georganiseerde criminaliteit tijdens detentie (hierna: het wetsvoorstel) omvat een viertal onderwerpen die nadere regeling behoeven in een algemene maatregel van bestuur. Het Besluit tot wijziging van de Penitentiaire maatregel en het Besluit politiegegevens in verband met aanvullende maatregelen tegen georganiseerde criminaliteit tijdens detentie geeft hieraan uitvoering. Iedere vraag van het IAK wordt voor de vier onderwerpen separaat beantwoord.

Visueel toezicht

Met het wetsvoorstel wordt visueel toezicht geïntroduceerd op bezoek van geprivilegieerde rechtsbijstandverleners aan de gedetineerde die is geplaatst in een afdeling voor intensief toezicht (verder: AIT) of in een extra beveiligde inrichting (verder: EBI). Er dienen nader regels te worden gesteld aan de wijze waarop dit toezicht plaatsvindt en hoe er wordt omgegaan met de camerabeelden (meer specifiek het opnemen en bewaren daarvan) indien het visueel toezicht plaatsvindt door middel van cameraobservatie. Gezien de impact van dit visuele toezicht is zorgvuldigheid en nadere afstemming met de advocatuur hierbij van belang.

Aantal rechtsbijstandverleners

Met het wetsvoorstel wordt het aantal rechtsbijstandverleners waarmee een gedetineerde die verblijft op de AIT of in de EBI vertrouwelijk contact mag hebben, in beginsel beperkt tot maximaal twee. Zo wordt de kans op voortgezet crimineel handelen verkleind. Er dienen nadere regels te worden gesteld over de wijze waarop dit kan worden gerealiseerd.

Werken in koppels

Met het wetsvoorstel wordt ervoor gezorgd dat kan worden voorkomen dat druk, dwang of dreiging kan worden uitgeoefend door de gedetineerden die verblijven op de AIT of in de EBI op de personen met wie zij contact hebben. In de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel is aangegeven dat de medische behandeling en de geestelijke verzorging van een gedetineerde daarom steeds plaats dient te vinden door twee medische hulpverleners respectievelijk geestelijke verzorgers (vier ogen principe).

Verstrekking politiegegevens

Met het wetsvoorstel wordt het mogelijk voor de Minister voor Rechtsbescherming om bij specifieke gedetineerden te bevelen dat zij worden beperkt in hun contacten met de buitenwereld. Daarvoor is het nodig dat het Gedetineerden Recherche InformatiePunt (GRIP), een samenwerking tussen politie en openbaar ministerie, informatie kan verstrekken aan de Minister voor Rechtsbescherming voor het nemen en onderbouwen van een dergelijke beslissing.

2 Wie zijn betrokken?

Visueel toezicht

DJI, advocatuur

Aantal rechtsbijstandverleners

DJI, advocatuur

Werken in koppels

DJI, geestelijke verzorgers, medische hulpverleners

Verstrekking politiegegevens

Politie, DJI, OM

3 Wat is het probleem?

Visueel toezicht

Wanneer visueel toezicht wordt gehouden op het contact van een gedetineerde met diens rechtsbijstandverlener dient dit kenbaar te zijn. Dit toezicht zal (mede) plaatsvinden door middel van camera's. Op dit moment is nog niet geregeld in welke gevallen de beelden worden bewaard, voor hoe lang, door wie en wie toegang heeft tot de beelden. Gezien de impact van dit visuele toezicht is zorgvuldigheid en nadere afstemming met de advocatuur hierbij van belang.

Aantal rechtsbijstandverleners

Het wetsvoorstel beperkt het aantal rechtsbijstandverleners waarmee een gedetineerde op een AIT of in de EBI vertrouwelijk contact kan hebben in beginsel tot twee, teneinde de communicatiemogelijkheden van de gedetineerde met de buitenwereld te beperken. Hoe dit moet worden vormgegeven (bijvoorbeeld hoe wordt bijgehouden welke rechtsbijstandsverlener vertrouwelijk contact kan hebben met een gedetineerde of wat wordt gedaan met de poststukken van andere rechtsbijstandverleners) is nog niet geregeld.

Werken in koppels

Op dit moment is nog niet geregeld dat de medische behandeling en de geestelijke verzorging van een gedetineerde op een AIT of in de EBI steeds plaats dient te vinden door twee medische hulpverleners respectievelijk geestelijke verzorgers. Daardoor bestaat het risico dat de gedetineerde deze vertrouwelijke contacten onder druk zet worden misbruikt met zeer ernstige risico's voor de veiligheid van deze contacten, het personeel, potentiële slachtoffers, nabestaanden en de rest van de samenleving tot gevolg.

Verstrekking politiegegevens

De GRIP-informatie die ten grondslag kan liggen aan een bevel als bedoeld in artikel 40a van het wetsvoorstel betreft politiegegevens. Om deze rechtstreeks aan de Minister voor Rechtsbescherming te kunnen verstrekken moet een grondslag voor deze verstrekking zijn opgenomen in het Besluit politiegegevens. Die ontbreekt nu.

4 Wat is het doel?

Visueel toezicht

Het regelen van de randvoorwaarden voor visueel toezicht op het contact tussen een gedetineerde en diens geprivilegieerde rechtsbijstandverlener op de AIT of in de EBI, teneinde de veiligheid rechtsbijstandverlener te vergroten en het risico op voortgezet crimineel handelen van de gedetineerde te voorkomen.

Aantal rechtsbijstandverleners

Het vormgeven van de beperking van het aantal rechtsbijstandverleners waarmee de gedetineerde op de AIT of in de EBI vertrouwelijk contact kan hebben teneinde het risico op voortgezet crimineel handelen van de gedetineerde te voorkomen terwijl tegelijkertijd adequate en effectieve rechtsbijstand wordt gewaarborgd.

Werken in koppels

Het regelen dat medische hulpverleners en geestelijke verzorgers op de AIT of in de EBI altijd in koppels werken. Voorkomen moet worden dat in het contact van de gedetineerde met medische hulpverleners en geestelijke verzorgers druk, dwang of dreiging van de zijde van de gedetineerde kan worden uitgeoefend.

Verstrekking politiegegevens

De Minister voor Rechtsbescherming over de gegevens kunnen laten beschikken die hij als bevoegd orgaan nodig heeft om een bevel te kunnen afgeven in de gevallen waarin dit nodig is.

5 Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

Visueel toezicht

Voor het stellen van nadere regels over het visueel toezicht op het contact tussen een gedetineerde op de AIT of in de EBI en diens geprivilegieerde rechtsbijstandverlener dient de Penitentiaire maatregel te worden aangepast.

Aantal rechtsbijstandverleners

Nader regels in de Penitentiaire maatregel zijn nodig om randvoorwaarden te stellen aan het beperken van het aantal rechtsbijstandverleners dat vertrouwelijk contact kan hebben met een gedetineerde in de AIT of de EBI.

Werken in koppels

Een wijziging in de Penitentiaire maatregel is nodig om de beperking mogelijk te maken van het aantal rechtsbijstandverleners van de gedetineerde die verblijft in de AIT of de EBI.

Verstrekking politiegegevens

Een wettelijke grondslag voor de verstrekking van politiegegevens is noodzakelijk voor de uitoefening van de nieuwe bevoegdheid van de Minister voor Rechtsbescherming, ter voorkoming van het gevaar dat uitgaat van specifieke gedetineerden in de AIT en EBI.

6 Wat is het beste instrument?

Visueel toezicht, aantal rechtsbijstandverleners, werken in koppels
Aanpassing van de Penitentiaire maatregel.

Verstrekking politiegegevens

Aanpassing van artikel 4:3 van het Besluit politiegegevens.

7 Wat zijn de gevolgen?

Visueel toezicht

De kans wordt verkleind dat misbruik kan worden gemaakt van het vertrouwelijk contact dat een gedetineerde met zijn geprivilegieerde rechtsbijstandverleners heeft en dat gedetineerde druk, dwang of dreiging kan uitoefenen op de rechtsbijstandsverlener.

Aantal rechtsbijstandverleners

Gedetineerden op de AIT of in de EBI kunnen met minder rechtsbijstandverleners vertrouwelijk contact hebben. Hierdoor wordt het risico verkleind op voortgezet crimineel handelen van de gedetineerde tijdens detentie. De voorgenomen maatregelen worden dusdanig vormgegeven dat adequate en effectieve rechtsbijstand wordt gewaarborgd.

Werken in koppels

De kans wordt verkleind dat geestelijke verzorgers en medische hulpverleners onder druk worden gezet door gedetineerde die verblijven in de AIT of de EBI.

Verstrekking politiegegevens

Het GRIP kan en zal ambtshalve of desgevraagd gegevens verstrekken aan de Minister voor Rechtsbescherming, voor het nemen van een beslissing over een af te geven bevel.

